

TOELICHTING OP DE TESTAMENTEN (testamenten voor echtgenoten zonder kinderen)

Inleiding

Echtgenoten zijn automatisch elkaars erfgenamen, zodat u in principe geen testamenten hoeft te maken om te zorgen dat uw vermogen bij de langstlevende van u beiden terechtkomt.

Er zijn echter andere - goede redenen om een testament te maken, bijvoorbeeld het voorkomen dat het vermogen, als u er allebei niet meer bent, alleen terechtkomt bij de familie van diegene van u die het langste leeft en niet (ook) bij de familie van de eerstoverleden echtgenoot, en het opnemen van een zogenaamde uitsluitingsclausule (zie onder III.) om uw erfgenamen te beschermen tegen de financiële gevolgen van een echtscheiding.

Aangezien men niet weet wie van de echtgenoten als eerste zal overlijden, dienen beide echtgenoten een testament te maken.

Het maken van een testament geen contract; het staat de echtgenoten vrij om, ook buiten medeweten van de ander, het testament te herroepen en/of aan te passen. Overigens zijn in de wet maatregelen opgenomen om de langstlevende echtgenoot tegen de gevolgen van een onterving door zijn/haar partner te beschermen.

In de testamenten is op dit moment geen regeling opgenomen voor de situatie dat u overlijdt met achterlating van kinderen.

Wel wordt, onder V., bepaald dat de kinderen hun legitieme portie (erfrechtelijke minimumaanspraak) pas kunnen opeisen als de langstlevende er ook niet meer is.

Het is in elk geval noodzakelijk dat u de testamenten opnieuw bekijkt als u kinderen krijgt (of bij andere ingrijpende veranderingen in uw persoonlijke situatie).

Fiscale aspecten

Over het verkrijgen van een erfenis wordt belasting geheven, de zogenaamde erfbelasting.

In grote lijnen geldt dat de langstlevende echtgenoot een grote belastingvrijstelling heeft (€ 650.000,- (afgerond), verminderd met de helft van de waarde van verkregen pensioenrechten); het meerdere wordt bij hem/haar belast naar een tarief dat oploopt van 10 tot 20%.

Familieleden die erven hebben een vrijstelling van maar € 2.000,- (afgerond) en betalen over het meerdere 30 of 40% erfbelasting.

Kinderen hebben per persoon een vrijstelling van € 20.000,- (afgerond); ook bij hen wordt over het meerdere geheven naar een tarief van 10 tot 20%.

Hieronder worden enkele punten van het testament nader toegelicht:

Ad I

Om iedere verwarring met eventuele eerdere testamenten te voorkomen worden deze herroepen.

Let op!

Ook eventuele codicillen (zelf geschreven uiterste wilsbeschikkingen) vervallen als gevolg van deze herroeping; mocht u dergelijke beschikkingen hebben gemaakt dan is het verstandig om daarover contact op te nemen.

De herroeping heeft geen betrekking op eventuele donorcodicillen.

Mocht u in het verleden een codicil gemaakt hebben dat u graag in stand wilt laten, dan vernemen we dat graag van u.

Ad II

Met de rechtskeuze wordt geprobeerd om de nalatenschap zoveel mogelijk naar Nederlands recht te laten vererven.

Een rechtskeuze wordt in het buitenland echter niet altijd erkend; het is verstandig de testamentaire regelingen opnieuw te bezien als u een vakantiehuis in het buitenland koopt of naar het buitenland wilt emigreren.

Ad III

De uitsluitingsclausule (ook wel: "privé-clausule") heeft het gevolg dat hetgeen de erfgenamen (en andere erfrechtelijke verkrijgers) uit de nalatenschap ontvangen van hen zelf blijft. Bij een onverhoopte echtscheiding hoeft het geërfde vermogen dus niet met een (ex-)partner te worden gedeeld.

Ad IV

1. U benoemt in deze bepaling uw partner tot uw enige erfgenaam (en eventueel, als er kinderen zijn, uw partner en uw kinderen samen).
2. Als de langstlevende van u beiden overlijdt, worden in deze bepaling de beide families tot erfgenaam benoemd, ieder voor de helft.

Overigens is, zoals in de inleiding al aangegeven, het maken van een testament geen contract; het staat ieder van u dus in principe vrij om, ook buiten medeweten van de ander, het testament te herroepen en/of aan te passen.

Het is dus ook mogelijk dat de langstlevende partner zijn/haar testament aanpast en alsnog de familie van de overleden partner "buiten spel zet". Dit laatste kan worden voorkomen door in de testamenten een zogenaamde "tweetrapsregeling" op te nemen; de testamenten worden dan wel meteen een stuk ingewikkelder en (daardoor ook) duurder.

Ad V

Een aantal "toverformules" om te zorgen dat de langstlevende goed beschermd is tegen de wettelijke minimaanspraken ("legitieme porties") van eventuele kinderen

Ad VI

De benoeming van de langstlevende partner tot executeur zorgt ervoor dat de langstlevende de nalatenschap van de eerststervende geheel naar eigen inzicht kan afwikkelen zonder deze meteen te hoeven aanvaarden.

Ad VII

Het is een aantal keren voorgekomen dat mensen er niet aan denken hun testament te herzien als ze uit elkaar gaan.

Als waarborg is deze bepaling opgenomen, die inhoudt dat de langstlevende partner en zijn/haar familieleden in die situatie niet meer erven.

Mocht u onverhoopt uit elkaar gaan dan is het, ondanks deze bepaling, zeer gewenst dat het testament wordt herzien.

Registratie van de testamenten

Na het ondertekenen van de testamenten worden deze geregistreerd in het zogenaamde Centraal Testamentenregister (CTR). In dit register wordt niet de tekst van de testamenten opgenomen, maar alleen de naam van de notaris en de datum waarop het testament is ondertekend. Na het overlijden zal de notaris die een verklaring van erfrecht afgeeft altijd eerst het CTR raadplegen, zodat er geen kans is dat de testamenten “zoekraken”. Het systeem van het CTR geldt overigens alleen voor in Nederland opgestelde testamenten; in het buitenland opgemaakte testamenten zijn vaak niet of veel moeilijker te traceren.

Gang van zaken na het overlijden

Het is raadzaam dat de nabestaanden na het overlijden een afspraak maken voor een bespreking bij de notaris. Het is verstandig om dat direct te doen, om te voorkomen dat de nalatenschap per ongeluk door de erfgenamen zuiver wordt aanvaard (waardoor ze met hun eigen vermogen aansprakelijk worden voor de schulden van de nalatenschap) en omdat in de wet en in het testament allerlei keuzemogelijkheden aan termijnen gebonden zijn. De notaris neemt het testament met de nabestaanden door, nadat hij eerst in het CTR heeft gecontroleerd of het inderdaad het laatste testament is. Hij bespreekt met de erfgenamen of zij de nalatenschap wel zuiver moeten aanvaarden of er juist verstandig aan doen de nalatenschap beneficiair te aanvaarden of zelfs te verwerpen.

Ook legt de notaris aan de erfgenamen uit welke keuzemogelijkheden zij verder nog hebben en wat daarvan – op korte en lange termijn – de erfrechtelijke en fiscale gevolgen zullen zijn. Verder kan de notaris tips geven voor de afwikkeling van de nalatenschap - bijvoorbeeld of het zinvol is om een akte van boedelbeschrijving en/of een renteovereenkomst op te stellen - en aangeven waar men op moet letten bij het invullen van de aangifte erfbelasting en of het nodig/verstandig is om de woning in het kadaster op naam van de erfgenamen te zetten. De voordelen van een correcte en onbezorgde boedelafwikkeling door – of onder leiding van – de notaris zullen doorgaans ruimschoots opwegen tegen de kosten.

In de meeste gevallen zal een bank, een levensverzekeringsmaatschappij, de Belastingdienst of een andere instantie ook vragen om een “verklaring van erfrecht”. Dit is een verklaring die de notaris *na* het overlijden opmaakt en waaruit blijkt wie de erfgenamen zijn en wie bevoegd zijn om over de nalatenschap te beschikken.

De kosten van de advisering na het overlijden en van het opstellen van een verklaring van erfrecht zijn niet inbegrepen bij de kosten van het opmaken van de testamenten.

TEN SLOTTE

Met het bovenstaande is getracht de werking van de testamenten in grote lijnen toe te lichten. Uiteraard zijn wij graag bereid om de inhoud van de testamenten nader te bespreken.

Deze toelichting is bestemd om u een globaal beeld van de inhoud van de akte te geven; omwille van de leesbaarheid komen hierin niet alle nuances van de akte tot uitdrukking. In verband daarmee wordt uitdrukkelijk geadviseerd om tevens van de ontwerpakte zelf kennis te nemen.

Hoewel bij het opstellen van deze toelichting uiterst zorgvuldig te werk is gegaan, kunnen aan de inhoud daarvan, gezien bedoeld toelichtend karakter, geen rechten worden ontleend. De tekst van de akte zelf is in alle gevallen van doorslaggevende betekenis.

Daamen de Kort van Tuijl Notarissen is daarom niet aansprakelijk voor eventuele schade welke mocht ontstaan door onjuistheid en/of onvolledigheid van deze toelichting dan wel door een onjuiste interpretatie daarvan.